

Lausunto

1.9.2023

VN/10846/2023
VN/10846/2023-PLM-34

Sisäministeriö

Puolustusministeriön lausunto sisäministeriön luonnoksesta valtioneuvoston asetuksesta yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa

Sisäministeriö on pyytänyt puolustusministeriöltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi yhteistoiminnasta väestönsuojeluun varautumisessa. Esityksen tavoitteena on ehdottaa säädettäväksi viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä ja suunnitelmista pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevasta väestönsuojeluun varautumisesta hyvinvointialueen toimialueella. Asetuksella säädettäisiin hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten velvollisuudesta asettaa väestönsuojelun yhteistyöryhmä sovittamaan yhteen hyvinvointialueen pelastustoimen viranomaisten ja muiden alueella toimivien viranomaisten vastuulla olevia väestönsuojelutehtäviä. Tähän yhteistyöryhmään tulisi esityksen mukaan edustus myös Puolustusvoimista. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin väestön siirtämistä ja siirtyneen väestön vastaanottamista koskevista yhteistyösuunnitelmista.

Puolustusministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Puolustusministeriö pitää asetuksella perustettavaa yhteistyöryhmää kannatettavana ja yhteistoiminnan ja toimintojen yhteensovittamisen kannalta perusteltuna. Asetusluonnoksen 4 § mukaan pelastusviranomaisten johdolla tulee laatia yhteistyösuunnitelmat muun muassa väestön siirtämisen toimeenpanosta sekä siirtyneen väestön vastaanottamisesta. Puolustusministeriön käsitys on, että tässä viitatusta evakuointien suunnittelusta ja toimeenpanosta onkin jo sisäministeriön johdolla laadittu julkinen ohjeluonnos sekä erillinen salassa pidettävä taustamuistio. Puolustusministeriö on antanut sisäministeriön pelastusosastolle julkisesta ohjeluonnoksesta 6.7.2023 erillisen lausunnon VN/18775/2022-PLM-32. Puolustusministeriö on tuonut mainitussa lausunnossa esiin muun muassa sen, että evakuointiohjeen soveltamisalassa ja uhka-arvioissa on huomioitu vain rajallisesti muut, kuin sotilaallisesta uhkasta johtuvat evakuointitarpeet eli muut valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetut poikkeusolotilanteet, kuten sään ääri-ilmiöt, suuronnettomuudet, valtion rajojen ulkopuolelta tulevat vaikutukset sekä hybridivaikuttaminen, jotka ovat rajattu evakuointitarkastelun ulkopuolelle voimassaolevan valmiuslain 121 §:ssä tarkoitettuja väestön siirtämisen perusteiden mukaisesti. Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että väestön evakuointitarve voi syntyä muustakin syystä, kuin sotilaallisesta uhasta.

Pelastuslain (379/2011) 65 §:n 4 momentin mukaan väestönsuojeluun osallistuvat viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta väestönsuojelussa. Puolustusministeriö esittääkin harkittavaksi, tulisiko käsillä olevassa asetuksessa tarkemmin säätää yhteistoiminnan prosessien kehittämisestä ja sen seurannasta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Oikea-aikainen ja selkeä viestintä on luonnoksen 3 §:ä koskevissa perusteluissa (s. 6) tunnistettu väestön suojaamisen kannalta keskeiseksi. Ehdotuksen 3 §:ssä määritellään yhteistyöryhmässä käsiteltävät asiat. Ehdotetun 3 §:n 12 kohdan mukaan yhteistyöryhmässä tulisi käsitellä varautuminen viestintään kaikkien muiden pykälässä mainittujen asiakohtien (1-11) mukaisissa asiakokonaisuuksissa ja väestönsuojelutoimenpiteitä toimeenpantaessa. Puolustusministeriö kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetussa 2 §:n 2 momentissa määriteltyyn yhteistyöryhmään ei kuitenkaan sisälly varsinaisesti viestinnästä vastaavia tahoja. Puolustusministeriö esittääkin harkittavaksi sen, tulisiko viestintää vielä painottaa ja asetuksen perusteluissa selkeämmin avata viestinnästä vastaavia tahoja sekä näiden viestinnän perusteita.

Puolustusministeriöllä ei ole muuta huomautettavaa esitysluonnoksesta.

Hallitusneuvos,
lainsäädäntöjohtajana

Hanna Nordström

Hallitussihteeri

Alberto Guidastrì

Jakelu

SM Sisäministeriö

Tiedoksi

PLM Kansliapäällikkö, Esa Pulkkinen
PLM HO Hallintopoliittinen osasto, Teemu Penttilä
Pääesikunta

VN/10846/2023-PLM-34

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: